

Фінанси, банківська справа та страхування

УДК 330.322

Коць Ольга Олегівна

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри фінансів

Національний університет «Львівська політехніка»

Kots Olha

Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Finance

Lviv Polytechnic National University

ORCID: 0000-0001-7123-3635

Скіп Роксолана Андріївна

магістр кафедри фінансів

Національного університету «Львівська політехніка»

Skip Roksolana

Master's degree of the

Lviv Polytechnic National University

ORCID 0000-0001-9691-4699

**ДОСЛІДЖЕННЯ СУТНОСТІ ТА ДИНАМІКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ
ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ
THE ESSENCE AND DYNAMICS RESEARCH OF THE INVESTMENT
ATTRACTIVENESS FOR UKRAINIAN ENTERPRISES**

Анотація. У сучасних економічних умовах важливу роль відіграють інвестиційні ресурси та інвестиційна привабливість суб'єктів господарювання. Залучення фінансових ресурсів на вигідних умовах значною мірою залежить від рівня та динаміки інвестиційної привабливості

підприємства. Формування та управління інвестиційною привабливістю підприємства є важливим завданням для кожного його керівника. У статті проаналізовано наукову літературу, що розкриває сутність поняття «інвестиційна привабливість підприємства». Виявлено, що більшість авторів пропонують розглядати інвестиційну привабливість підприємства як комплексну ознаку його стану, оціненого за різними напрямками діяльності. Окрему увагу у дослідженні присвячено чинникам, що визначають рівень інвестиційної привабливості підприємства, адже знаючи, що впливає, можна досягти підсилення позитивного та послаблення негативного впливу на явища та процеси. Для порівняння підприємств між собою з метою інвестування коштів у їхню діяльність, зручним є розрахунок єдиного інтегрального значення їхньої інвестиційної привабливості. Оцінювання зміни інвестиційної привабливості українських підприємств виконано шляхом розрахунку інтегрального показника інвестиційної привабливості за 2019-2021 рр. Виявлено нерівномірну динаміку розрахованого показника. Зниження інвестиційної привабливості українських підприємств у 2020 р. пов'язане з поширенням COVID-19 та зниженням підприємницької активності. Впродовж 2021 р. бізнес адаптувався до обмежень та нових умов функціонування, відповідно фінансові показники покращилися, а інвестиційна привабливість підвищується. Також у статті запропоновано ключові напрями підвищення інвестиційної привабливості українських підприємств. Зокрема, підвищити рівень зацікавленості власників підприємств у зростанні інвестиційної привабливості їхнього підприємства, а також підвищити рівень зацікавленості інвесторів шляхом формування на рівні підприємства єдиної інвестиційної стратегії, інтегрованої у загальну стратегію розвитку конкурентоспроможності підприємства.

Ключові слова: інвестиційна привабливість, підприємство, сутність, оцінювання, динаміка, чинники впливу.

Summary. *In modern economic conditions, investment resources and investment attractiveness of business entities play an important role. Involving financial resources on favorable terms largely depends on the level and dynamics of the enterprise's investment attractiveness. Formation and management of the enterprise's investment attractiveness is an important task for each of its managers. The article analyzes the scientific literature that reveals the essence of the concept of "investment attractiveness of the enterprise". It was found that the majority of authors propose to consider the investment attractiveness of the enterprise as a comprehensive sign of its state, assessed by various areas of activity. Particular attention in the research is devoted to the factors that determine the level of the enterprise's investment attractiveness, because knowing what influences, it is possible to achieve strengthening of positive and weakening of negative influence on phenomena and processes. To compare enterprises with each other for the purpose of investing funds in their activities, it is convenient to calculate the single integral index of their investment attractiveness. The assessment of changes in the investment attractiveness of Ukrainian enterprises was realized by calculating the integral index of investment attractiveness for 2019-2021. Uneven dynamics of the calculated index were revealed. The decrease in the investment attractiveness of Ukrainian enterprises in 2020 is related to the spread of COVID-19 and a decrease in entrepreneurial activity. During 2021, the business adapted to restrictions and new operating conditions, accordingly, financial indicators became better, and investment attractiveness increased. The article also suggests key directions for increasing the investment attractiveness of Ukrainian enterprises. In particular, it was proposed to increase the level of enterprise owners' interest in the growth of the investment attractiveness of their enterprise, as well as to increase the level of investors' interest by forming an unified investment strategy at the enterprise, integrated into the general strategy of developing the enterprise's competitiveness.*

Key words: *investment attractiveness, enterprise, essence, evaluation, dynamics, influencing factors.*

Постановка проблеми. Однією з проблем української економіки є нестабільність економічного зростання. Важливими чинниками, які впливають на економічний розвиток будь-якої країни, є показники інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання. У сучасних економічних умовах важливу роль відіграють інвестиційні ресурси, які можуть залучити суб'єкти господарювання та на яких умовах, адже від цього залежить розвиток їхньої діяльності та конкурентоздатність, освоєння нових ринків збуту та зростання частки ринку, і, як наслідок, зростання ефективності та покращення фінансового стану загалом. Зараз, у час пандемії COVID-19 та війни, інвестиції відіграють важливу роль для України і є важливим фактором відновлення економіки, а для цього потрібно забезпечити належний рівень інвестиційної привабливості українських підприємств.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Інвестиційна привабливість підприємств все частіше стає об'єктом досліджень та наукових дискусій, особливістю яких є розгляд її як на макрорівні (регіону, країни), так і на мікрорівні (підприємства). Економічну сутність інвестиційної привабливості підприємства розкривають К. В. Акуленко [2, с. 180-190], О. О. Брожек, Н. Ю. Тимошенко [3, с. 376-380], С. О. Гуткевич, О. В. Пулій [5, с. 88-93], О. В. Димченко, Ю. О. Тараруєв [6, с. 206-214], І. Ю. Єпіфанова, Д. О. Гладка [7, с. 49-53], О. Б. Жихор, О. В. Більська, І. Є. Юхно [8, с. 34-40], Л. А. Костирко, Р. О. Костирко, Е. С. Мадіярова, О. О. Серед [10, с. 198-207], Р. З. Кривий, З. І. Кобеля, О. І. Мельник [11, с. 76-80], Н. В. Ніконова [16, с. 81-88], І. І. Ткачук, Ю. Г. Спіцина [18, с. 124-129] та інші науковці.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження сутності інвестиційної привабливості підприємства, чинників, що її визначають, а також визначення рівня та зміни інвестиційної привабливості українських підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. В економічній літературі не існує єдиного визначення «інвестиційної привабливості підприємства», а різні науковці вкладають свій сенс у це поняття (табл.1).

Таблиця 1

Трактування вченими визначення «інвестиційна привабливість підприємства»

Науковці	Визначення
Гуткевич С. О., Пулій О. В. [5, с. 88-93]	Інтегральна оцінка переваг та недоліків об'єктів інвестування, яка визначає можливість та доцільність прийняття рішення інвестором щодо інвестування в певний економічний об'єкт.
Єпіфанова І. Ю., Гладка Д. О. [7, с. 49-53]	Комплексна характеристика об'єкта майбутнього інвестування або сукупність показників фінансово-економічного стану, управлінської діяльності, що здатні задовольнити вимоги інвесторів.
Жихор О. Б., Більська О. В., Юхно І. Є. [8, с. 34-40]	Досягнення мінімального ризику при вкладенні фінансових ресурсів у цінні папери стабільно функціонуючого підприємства, яке спроможне забезпечити отримання прибутку у майбутньому періоді.
Костирко Л. А., Костирко Р. О., Мадярова Е. С., Серед О. О. [10, с. 198-207]	Комплексна характеристика умов зовнішнього середовища та внутрішніх фінансових можливостей залучати інвестиційні ресурси з метою забезпечення їх сталого розвитку.
Кривий Р. З., Кобеля З. І., Мельник О. І. [11, с. 76-80]	Комплекс різноманітних факторів, таких як рівень фінансово-економічного, маркетингового, кадрового, інфраструктурного, правового забезпечення, соціальних, матеріально-технічних, виробничих, ринкових та інших характеристик суб'єкта господарювання, як модель кількісних та якісних показників, яка забезпечує пріоритетне становище суб'єктів господарювання у конкурентній боротьбі за інвестиційні ресурси.
Ніконова Н. В. [16, с. 81-88]	Сукупність характеристик його фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливості залучення інвестиційних ресурсів.

Джерело: систематизовано авторами

Як бачимо, більшість авторів пропонують розглядати інвестиційну привабливість підприємства як комплексну ознаку його стану, оціненого за різними напрямками діяльності. Для порівняння підприємств між собою з метою інвестування коштів у їхню діяльність, зручним є розрахунок єдиного інтегрального значення їхньої інвестиційної привабливості.

Також різними є підходи науковців до виокремлення чинників, які визначають інвестиційну привабливість підприємства, а саме від розуміння впливу цих чинників і залежатиме кількісне оцінювання рівня інвестиційної привабливості підприємства.

С. О. Гуткевич та О. В. Пулій [5, с. 88-93] зазначають, що формування інвестиційної привабливості підприємства залежить від впливу таких чинників:

- загальних (політико-фінансова стабільність, правовий захист інвестора, рівень розвитку ринкових відносин та інфраструктури);
- галузевих (капіталомісткість, оборотність, віддача від активів);
- територіальних (показники робочої сили, природно-економічні умови виробництва, ринки збуту);
- індивідуальних (показники фінансового стану підприємства, стан та якість виробничих потужностей, логістична складова).

Автори [5, с. 88-93] зазначають, що особливе значення мають чинники, які входять до першої групи – загальні. Це пояснюється тим, що інвестор, в першу чергу, вибирає країну, у яку спрямує свої фінансові ресурси, а його вибір залежить від рівня політико-фінансової стабільності в країні, наявного правового захисту інвестора, а вже після цього потенційний інвестор вибирає галузь та об'єкт інвестування.

В. А. Вовк та О. В. Гаврильченко [4, с. 38-43] вважають, що найбільш вагомими є чинники ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства, що включають такі показники як фондівіддача, оборотність власного капіталу, оборотність дебіторської заборгованості, оборотність

кредиторської заборгованості. Саме тому ця група чинників вчиняє найбільший вплив на привабливість підприємства серед інвесторів.

Н. В. Нікорова [16, с. 81-88] вважає інвестиційно привабливими ті суб'єкти господарювання, діяльність яких характеризується збільшенням обсягів реалізації продукції та покращенням інших фінансових та виробничих показників, тобто, підприємства є інвестиційно привабливими на стадіях зростання та стабільності, а коли розвиток підприємства переходить в «остаточну зрілість» та «старіння», то інвестори втрачають цікавість до такого суб'єкта господарювання як об'єкта для інвестицій. З цією точкою зору не погоджуємося, адже вважаємо, що для підприємств на етапі «старіння» характерна інвестиційна привабливість, яка пов'язана з потребою кардинальних змін та готовністю до нововведень для збереження його існування.

Окрім розбіжностей при формуванні визначення інвестиційної привабливості, існують ще різні підходи оцінювання показника інвестиційної привабливості. Так, І. Ю. Єпіфанова [7, с.49-53] вважає найбільш застосовуваними такі методи: експертних оцінок, рейтингової оцінки, інтегральної оцінки інвестиційної привабливості, метод порівнянь, матричний метод, трикутник прибутковості, диференційований підхід тощо.

На нашу думку, метод експертних оцінок є ненадійним через його високу суб'єктивність, адже у цьому випадку інвестиційна привабливість підприємства визначається шляхом розрахунку тих показників, які вибирає експерт на власний розсуд. Варто особливу увагу звернути на метод порівнянь та матричний метод, адже вони є прості у застосуванні і досить репрезентативними. Метод порівнянь доцільно використовувати під час вибору між конкретними об'єктами інвестування. Якщо говорити про матричний метод, то він передбачає поєднання фінансово-економічних та маркетингових показників діяльності підприємства. Цей спосіб оцінювання

інвестиційної привабливості підприємства вважаємо досить об'єктивним, адже окрім фінансової складової, береться до уваги маркетинг, який відіграє важливу роль у функціонуванні українських підприємств.

Ще одним способом оцінювання інвестиційної привабливості підприємства, що відомий як коефіцієнт Тобіна, є встановлення співвідношення показника його ринкової капіталізації та відновлюваної вартості сукупних активів [14, с. 116-128].

Н. Гринюк та Л. Докієнко [1, с. 81-96] пропонують оцінювати рівень загальної інвестиційної привабливості підприємства за такими фінансовими коефіцієнтами: фінансової автономії, фінансової стійкості та маневреності капіталу. Залежно від значень цих показників рівень інвестиційної привабливості може визначатися як абсолютний, нормальний, задовільний та низький.

Інвестиційну привабливість українських підприємств можна оцінити, в першу чергу, на основі показників їхнього фінансового стану. Для цього розрахуємо інтегральний показник інвестиційної привабливості. Такий показник використовують інвестори для порівняння між собою об'єктів інвестування, адже чим вищий коефіцієнт інвестиційної привабливості, тим більшою буде ефективність інвестицій.

Оцінити інвестиційну привабливість можна за допомогою інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств, що розробило Агентство з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій [13]. Інтегральний показник інвестиційної привабливості підприємства розраховується так:

$$I = \frac{\sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^n R_{ij}^t \cdot B_{ij}}{\sum_{i=1}^m \sum_{j=1}^n B_{ij}}, \quad (1)$$

де R_{ij}^t – значення показників, B_{ij} – вагомість j -го показника i -ї групи, m – число груп, n – число показників.

Результати оцінювання інвестиційної привабливості підприємств за інтегральним показником інвестиційної привабливості (відповідно до рекомендацій Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій) подано в табл. 2.

Таблиця 2

Результати оцінювання інвестиційної привабливості українських підприємств за 2019-2021 рр.

Показники	Вагомість, %	Фактичні значення показників			Зважені значення показників		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
Група I. Показники майнового стану для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства							
Коефіцієнт придатності основних засобів	50	0,435	0,415	0,437	0,218	0,208	0,219
Коефіцієнт оновлення	20	0,046	0,036	0,037	0,009	0,007	0,007
Фондовіддача	30	1,03	0,97	1,25	0,309	0,291	0,375
<i>Вагомість Групи I</i>	20				0,107	0,101	0,120
Група II. Показники фінансової стійкості для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства							
Коефіцієнт маневрування власного капіталу	15	-0,566	-0,591	-0,374	-0,085	-0,089	-0,056
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами	10	-0,864	-0,957	-0,625	-0,086	-0,096	-0,063
Коефіцієнт фінансової залежності	30	3,717	3,797	3,421	1,115	1,139	1,026
Коефіцієнт фінансування	20	0,368	0,358	0,413	0,074	0,072	0,083
Плече фінансового левериджу	25	2,715	2,796	2,42	0,679	0,699	0,605
<i>Вагомість Групи II</i>	30				0,509	0,518	0,479
Група III. Показники прибутковості для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства							
Коефіцієнт прибутковості власного капіталу	25	0,198	0,04	0,251	0,050	0,010	0,063
Операційна рентабельність продажу	25	0,062	0,013	0,075	0,016	0,003	0,019
Коефіцієнт прибутковості активів	30	0,053	0,011	0,073	0,016	0,003	0,022
Коефіцієнт прибутковості поточних активів	20	0,302	0,065	0,42	0,060	0,013	0,084
<i>Вагомість Групи III</i>	30				0,042	0,009	0,056
Група IV. Показники ділової активності для оцінювання інвестиційної привабливості підприємства							
Коефіцієнт обертання оборотних активів	20	4,853	4,983	5,636	0,971	0,997	1,127
Коефіцієнт закріплення	20	0,206	0,201	0,177	0,041	0,040	0,035
Коефіцієнт оборотності активів (трансформації)	60	0,856	0,81	0,986	0,514	0,486	0,592
<i>Вагомість Групи IV</i>	20				0,305	0,305	0,351
Інтегральний показник інвестиційної привабливості					0,963	0,932	1,006

Джерело: розраховано авторами на основі даних [17] з використанням методики [13]

Інвестиційна привабливість українських підприємств у 2020 р. порівняно з 2019 р. знизилася, а у 2021 р. порівняно з 2019 та 2020 рр. зросла. Зниження інвестиційної привабливості у 2020 р. пов'язана з поширенням

COVID-19 та зниженням підприємницької активності. Впродовж 2021 р. бізнес адаптувався до обмежень та нових умов функціонування, відповідно фінансові показники покращилися, а інвестиційна привабливість підвищилася.

З метою подальшого підвищення інвестиційної привабливості українських підприємств доцільно:

- підвищити рівень зацікавленості власників підприємств у зростанні інвестиційної привабливості підприємств, що можливо досягти шляхом підвищення вартості підприємств, зокрема шляхом реінжинірингу бізнес-процесів, упровадження бенчмаркінгу як методу забезпечення покращань у критичних сферах бізнесу, використання аутсорсингу як інструмента позитивного впливу на вартість підприємства;
- підвищити рівень зацікавленості інвесторів шляхом розроблення на рівні підприємств єдиної інвестиційної стратегії, інтегрованої у загальну стратегію розвитку конкурентоспроможності підприємства.

Висновки. Для стабільного економічного розвитку будь-якої країни важливе значення мають інвестиції. Обсяг залученого інвестиційного капіталу залежить від багатьох чинників, зокрема від рівня інвестиційної привабливості підприємств. Особливо інвестиційна привабливість важлива для українських підприємств для забезпечення економічного відновлення після COVID-19 та війни, адже стабільне надходження інвестиційних ресурсів частково або повністю вирішує низку гострих соціально-економічних проблем. Тому підприємствам доцільно приділяти увагу рівню своєї інвестиційної привабливості, розвивати її та покращувати, що стане запорукою їхнього ефективного залучення інвестицій.

У подальших дослідженнях доцільно дослідити інвестиційну привабливість українських підприємств у розрізі видів економічної діяльності та регіонів, виявити причини та наслідки наявних змін.

Література

1. Hrynyuk H., Dokiienko L. Financial indicators of ensuring the investment attractiveness of the enterprise. *Foreign trade: economics, finance, law*. 2022. Vol. 122(3). P. 81–96.
2. Акуленко К. В. Дослідження підходів до визначення економічної сутності поняття інвестиційної привабливості підприємства. *Теоретичні та прикладні питання економіки*. 2018. Вип. 1. С. 180-190.
3. Брожко О. О., Тимошенко Н. Ю. Аналіз інноваційно-інвестиційної привабливості підприємств сільгоспмашинобудування України та країн СНД. *Молодий вчений*. 2018. № 6(2). С. 376-380.
4. Вовк В. А., Гаврильченко О. В. Формування напрямків підвищення інвестиційної привабливості підприємства на підставі методів економіко-математичного моделювання. *Бізнес інформ*. 2022. № 3. С. 38-48.
5. Гуткевич С. О., Пулій О. В. Інвестиційна привабливість: сутність, показники і чинники впливу. *Інтелект XXI*. 2019. № 2. С. 88-93.
6. Димченко О. В., Тараруєв Ю. О. Інвестиційна привабливість підприємства як економічне поняття. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 3(1). С. 206-214.
7. Єпіфанова І. Ю. Методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості промислових підприємств. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. 2019. Т. 24, Вип. 4. С. 49-53.

8. Жихор О. Б., Більська О. В., Юхно І. Є. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2017. № 7-8. С. 34-40.
9. Конакова К. Фактори впливу на інвестиційну привабливість України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2017. № 4. С. 34-41.
10. Костирко Л. А., Костирко Р. О., Мадіярова Е. С., Середа О. О. Комплексний аналіз інвестиційної привабливості підприємств в контексті фінансового забезпечення розвитку підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2018. Вип. 2. С. 198-207.
11. Кривий Р. З., Кобеля З. І., Мельник О. І. Інвестиційна привабливість суб'єктів господарювання України. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2017. № 1. С. 76-80.
12. Матічин Ю. М. Інвестиційна привабливість туристичних підприємств: дефініція поняття та система підходів. *Економіка. Управління. Інновації. Серія : Економічні науки*. 2018. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2018_1_13
13. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій : затв. наказом Агентства з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій 23.02.98. №22. *Державний інформаційний бюлетень про приватизацію*. 1998. № 7. С. 18-28.
14. Мисака Г. В., Дерун І. А. Визначення та оцінка індикаторів інвестиційної привабливості компанії за даними фінансової звітності. *Фінанси України*. 2018. № 3. С. 116-128.
15. Нечай О. Ю. Фактори впливу на інвестиційну привабливість економіки в сучасних умовах. *Економіка і управління*. 2018. № 3. С. 124-129.

16. Ніконова Н. В. Інвестиційна привабливість підприємств: сутність, фактори впливу та оцінка існуючих методик аналізу. *Економічний вісник університету*. 2017. Вип. 32(1). С. 81-88.
17. Офіційний сайт Державної служби статистики України. Статистичні дані. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
18. Ткачук І. І., Спіцина Ю. Г. Сутність поняття "інвестиційна привабливість підприємства". *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. Вип. 5. С. 124-129.

References

1. Hrynyuk H., Dokiienko L. Financial indicators of ensuring the investment attractiveness of the enterprise. *Foreign-trade: economics, finance, law*. 2022. Vol. 122(3). P. 81–96.
2. Akulenko K. V. Doslidzhennia pidkhodiv do vyznachennia ekonomichnoi sutnosti poniattia investytsiinoi pryvablyvosti pidpryiemstva. *Teoretychni ta prykladni pytannia ekonomiky*. 2018. Vyp. 1. S. 180-190.
3. Brozhko O. O., Tymoshenko N. Yu. Analiz innovatsiino-investytsiinoi pryvablyvosti pidpryiemstv silhospmashynobuduvannia Ukrainy ta krain SND. *Molodyi vchenyi*. 2018. № 6(2). S. 376-380.
4. Vovk V. A., Havrylchenko O. V. Formuvannia napriamkiv pidvyshchennia investytsiinoi pryvablyvosti pidpryiemstva na pidstavi metodiv ekonomiko-matematychnoho modeliuvannia. *Biznes inform*. 2022. № 3. S. 38-48.
5. Hutkevych S. O., Pulii O. V. Investytsiina pryvablyvist: sutnist, pokaznyky i chynnyky vplyvu. *Intelekt XXI*. 2019. № 2. S. 88-93.
6. Dymchenko O. V., Tararuiev Yu. O. Investytsiina pryvablyvist pidpryiemstva yak ekonomichne poniattia. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*. 2019. Vyp. 3(1). S. 206-214.

7. Yepifanova I. Yu. *Metodychni pidkhody do otsinky investytsiinoi pryvablyvosti promyslovykh pidpryiemstv. Visnyk Odeskoho natsionalnogo universytetu. Seriiia : Ekonomika.* 2019. T. 24, Vyp. 4. S. 49-53.
8. Zhykhor O. B., Bilska O. V., Yukhno I. Ye. *Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti pidpryiemstva. Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini.* 2017. № 7-8. S. 34-40.
9. Konakova K. *Faktory vplyvu na investytsiinu pryvablyvist Ukrainy. Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia.* 2017. № 4. S. 34-41.
10. Kostyrko L. A., Kostyrko R. O., Madiiarova E. S., Sereda O. O. *Kompleksnyi analiz investytsiinoi pryvablyvosti pidpryiemstv v konteksti finansovoho zabezpechennia rozvytku pidpryiemstv. Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky.* 2018. Vyp. 2. S. 198-207.
11. Kryvyi R. Z., Kobelia Z. I., Melnyk O. I. *Investytsiina pryvablyvist subiektiv hospodariuvannia Ukrainy. Visnyk Khmelnytskoho natsionalnogo universytetu. Ekonomichni nauky.* 2017. № 1. S. 76-80.
12. Matichyn Yu. M. *Investytsiina pryvablyvist turystychnykh pidpryiemstv: definitysia poniattia ta systema pidkhodiv. Ekonomika. Upravlinnia. Innovatsii. Seriiia : Ekonomichni nauky.* 2018. Vyp. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2018_1_13
13. *Metodyka intehralnoi otsinky investytsiinoi pryvablyvosti pidpryiemstv ta orhanizatsii : zatv. nakazom Ahentstva z pytan zapobihannia bankrutstvu pidpryiemstv ta orhanizatsii 23.02.98. №22. Derzhavnyi informatsiinyi biuleten pro pryvatyzatsiiu.* 1998. № 7. C. 18-28.
14. Mysaka H. V., Derun I. A. *Vyznachennia ta otsinka indykatoriv investytsiinoi pryvablyvosti kompanii za danymy finansovoi zvitnosti. Finansy Ukrainy.* 2018. № 3. S. 116-128.
15. Nechai O. Yu. *Faktory vplyvu na investytsiinu pryvablyvist ekonomiky v suchasnykh umovakh. Ekonomika i upravlinnia.* 2018. № 3. S. 124-129.

16. Nikonova N. V. Investytsiina pryvablyvist pidpriemstv: sutnist, faktory vplyvu ta otsinka isnuichykh metodyk analizu. *Ekonomichni visnyk universytetu*. 2017. Vyp. 32(1). S. 81-88.
17. Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. Statystychni dani. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
18. Tkachuk I. I., Spitsyna Yu. H. Sutnist poniattia "investytsiina pryvablyvist pidpriemstva". *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*. 2018. Vyp. 5. S. 124-129.